

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/75/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5015896009
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5015896009.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľky: P. X. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/X, R., štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpená splnomocneným zástupcom AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., so sídlom E. B. Lukáča 2, Martin, IČO: 36 868 108, proti odporcovi: R. X., nar., bytom L. X/XX, R., štátny príslušník Alžírkej demokratickej ľudovej republiky, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Jaroslavom Čiernym, advokátom so sídlom X. XX, R., za účasti maloletej T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode, o odvolaniach navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 22P/120/2012-674 zo dňa 05. augusta 2015, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorým súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, maloletú T. X. zveril do osobnej starostlivosti matky a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom a úprave styku otca s maloleťom zrušuje a vec v tejto časti vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh mení tak, že odporca nie je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania o rozvode.

odôvodnenie:

Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 22P/120/2012-674 zo dňa 05.08.2015 manželstvo účastníkov konania rozviedol, ich maloletú dcéru T. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Otcovi maloletej uložil povinnosť prispievať na maloletú výživným vo výške 80,- eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s dcérou upravil tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletou každú páru nedeľu od 15:00 hod. do 19:00 hod. a každý štvrtok od 16:00 hod. do 19:00 hod., vždy za prítomnosti matky s tým, že otec si maloletú prevezme a po ukončení styku matke odovzdá pred bytom matky, pričom matka je povinná maloletú na styk riadne pripraviť a tento umožniť. Súd zároveň rodičom maloletej uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľky a odporcu zamietol. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 66,- eur na účet Okresného súdu Martin, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Nakoniec rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení konštatoval, že navrhovateľka sa návrhom podaným dňa 11.12.2012 domáhala rozvodu manželstva s odporcom a úpravy rodičovských práv a povinností k ich maloletej dcére na čas po rozvode, a to tak, že súd maloletú T. zverí do jej výchovy a starostlivosti s tým, že maloletú bude zastupovať a spravovať jej majetok. Zároveň sa domáhala zákazu styku odporcu s maloletou.

Potom čo súd konštatoval, že je daná jeho právomoc na rozhodovanie danej veci, citujúc ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie MZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), Listiny základných práv a slobôd, manželstvo účastníkov rozviedol, mal. T. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, otcovi uložil povinnosť platiť výživné 80,- eur mesačne a upravil styk otca s maloletou. Súčasne rodičom v súvislosti s úpravou styku uložil primerané povinnosti. Súd konštatoval, že účastníci sa zhodli v otázke rozvodu a zverenia mal. T. do osobnej starostlivosti matky, nezhodli sa ohľadne výšky výživného a úpravy styku. Preukázané bolo, že rodičia sú nezamestnaní, tiež sledovanie maloletej psychologičkou a neurologičkou, niektoré jej výdavky.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k presvedčeniu, že manželstvo účastníkov konania je hlboko a trvalo rozvrátené, dlhodobo (od januára 2012, kedy navrhovateľka s dcérou odišli z Alžírsku) nežijú v spoločnej domácnosti. Manželstvo neplní svoju spoločenskú funkciu a ani ju do budúcnosti plniť nebude. Súd preto manželstvo účastníkov rozviedol.

Súd zároveň rozhodol o úprave rodičovských práv a povinností účastníkov konania k ich maloletej dcére na čas po rozvode. Pri rozhodovaní o osobnej starostlivosti vychádzal zo zhodného stanoviska obidvoch účastníkov, keď matka má vytvorené potrebné a kvalitné podmienky pre výchovu mal. T., pričom v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky.

Pri určovaní výšky výživného súd prihliadol na odôvodnené potreby maloletej spojené s uspokojovaním bežných hmotných potrieb ako sú strava, oblečenie, obutie, hygienické, kozmetické potreby, hračky, s financovaním materskej školy a výtvarného odboru v umeleckej škole, tiež spojených s potrebou zakupovania liekov pri ochorení a s cestovaním do Ružomberka na terapeutické sedenia. Sumu navrhnutú matkou 250,- eur považoval za neprimeranú, aj s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca, ktorý je bez akéhokoľvek príjmu odkázaný na pomoc rodiny a priateľov. Vzhľadom k tomu, že nemal vyriešený pobyt na Slovensku, do 15.06.2015 nemohol pracovať. Má snahu si zamestnanie nájsť. Za súčasnej situácie je výživné 80,- eur primerané tak s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej ako aj možnosti a schopnosti otca.

Pokiaľ ide o styk otca s maloletou súd, vychádzajúc zo skutočností preukázaných a zistených v priebehu konania, najmä zo znaleckého posudku, dospel k presvedčeniu, že styk otca s maloletou bude k jej prospechu, pričom nezistil žiadne dôvody brániace otcovi alebo maloletej v stretávaní. Prihliadnuc na vek maloletej, jej režim, naviazanosť na matku, okolnosti na strane rodičov a ich vzájomný vzťah styk upravil tak ako je právoplatne upravený od 03.07.2015 rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, a to každú druhú nedeľu a každý štvrtok v kalendárnom roku za prítomnosti matky. V plnom rozsahu sa stotožniac s odôvodnením uvedeného rozhodnutia odvolacieho súdu styk zatiaľ určil za prítomnosti matky, hoci z vykonaného dokazovania nevyplývajú žiadne nedostatky v spôsobilosti otca poskytnúť starostlivosť o maloletú vo vymedzenom čase. Aby styk maloletej s otcom bol čo najmenej konfliktný, určil rodičom povinnosti špecifikované vo výrokovvej časti.

O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 144 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Nakoľko navrhovateľka bola oslobodená od platenia súdneho poplatku za návrh, súd na jeho zaplatenie zaviazal odporcu.

Proti tomuto rozsudku, čo do výrokov upravujúcich styk otca s maloletou, podala navrhovateľka odvolanie, ktorým sa domáhala zmeny napadnutého rozsudku v tejto časti spočívajúcej v neupravení styku otca s maloletou.

Namietala, že súd prvého stupňa dospel počas konania k nesprávnym skutkovým zisteniam a bol vedený nesprávnymi úvahami.

Uviedla, že od začiatku súdneho pojednávania sa snažila preukázať dôvody, prečo nie je vhodné, aby sa dcéra stretávala s otcom v takom rozsahu ako sám otec navrhoval a ako určil súd svojim meritórnym rozhodnutím. Má za to, že súd nevyhodnotil všetky ňou predkladané dôkazy a jednotlivé vyjadrenia a pri hodnotení dôkazov nepostupoval objektívne.

Pokiaľ súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 64/2013 podaného v danej veci, tento bol vypracovaný 17.12.2013, teda v čase rozhodovania súdu bol „starý“ takmer 2 roky. Vzhľadom na podstatnú zmenu okolností, pokiaľ ide o vec maloletej, má za to, že tento v čase meritórneho rozhodovania stratil na vážnosti, resp. aktuálnosti. Napriek tomu, že mala k záverom znaleckého posudku výhrady a žiadala o

vypočutie znalkyne, ktorá ho vypracovala, táto v konaní vypočutá nebola. Bolo pritom potrebné zaujať odborné stanovisko k tvrdeniam znalkyne, že u maloletej neboli nájdené príznaky posttraumatickej stresovej poruchy, hoci v priebehu konania predkladala niekoľko lekárskeho potvrdení, ktoré deklarovali prítomnosť posttraumatickej stresovej poruchy, ako aj iné zdravotné problémy, ktoré sa u maloletej prejavujú v súvislosti s prežívaným stresom. Napriek uvedenému sa súd týmto nezaoberal a tieto skutočnosti nevyhodnotil. Maloletá T. odmieta stretávanie sa s otcom a vyjadrenia lekárov reflektujú, že za súčasného stavu nie je pre ňu vhodné, aby sa s otcom stretávala proti svojej vôli. Súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s predloženými dôkazmi.

Záverom navrhovateľka uviedla, že rozhodnutie súdu v časti o úprave stretávania sa otca je nedostatočne odôvodnené, podložené neaktuálnym znaleckým posudkom, bez prihladenia na odborné stanoviská nestranných lekárov.

Niekoľkokrát deklarovala, že nebráni otcovi v stretávaní sa s dcérou, je ale nevyhnutné, aby bolo toto ponechané na vôli T., ktorá má právo prejaviť svoj názor. Stretávanie s otcom spôsobuje maloletej zdravotné problémy vyvolávané stresom, je nútená navštevovať s dcérou psychológa, keďže u nej pozoruje výkyvy v správaní, nočné desy a pod.

Súd opomenul vyriešiť základnú otázku, vzhľadom na majetkové a sociálne pomery otca, ako môže byť schopný postarať sa náležite o dcéru v čase, ktorý mu bol súdom vymedzený na stretávanie. Otec zakaždým odmieta navštevovať jej domácnosť, kde môže tráviť čas s dcérou v jej domacom prostredí. Je veľmi ťažko realizovateľné, aj vzhľadom na ročné obdobie, aby bola dcéra každý štvrtok 3 hodiny vonku, keď tma je už takmer o piatej, ako aj každú párnú nedeľu 4 hodiny za rovnakých podmienok. V prípade ak bude otec argumentovať, že môže ísť dcéra k pani B., kde otec údajne býva, s týmto nemôže súhlasiť. Otec sa pritom od 15.07.2015 u menovanej pani B. nezdržiava a dnes býva na adrese, ktorá jej nie je známa.

Proti rozsudku okresného súdu čo do výrokov o rozvode manželstva, o určení vyživovacej povinnosti, o úprave styku otca s maloletou, zamietnutí zvyšku návrhu a povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok za návrh podal odvolanie i odporca, ktorým odvolaním sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku tak, že bude povinný platiť výživné na maloletú v minimálnej zákonnej výške, bude sa s ňou oprávnený stretávať bez prítomnosti matky v rozsahu ako navrhol na pojednávaní dňa 28.07.2015 a nebude povinný zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh.

V odôvodnení uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je vôbec zrejmé, z čoho súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal. Viackrát súdu prvého stupňa ozrejmoval, že má nulový príjem, nevlastní žiadny hnutelný či nehnuteľný majetok a žije z podpory príbuzných a známych. Rozhodnutím Centra právnej pomoci mu bol priznaný nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, na čo súd neprihliadal, hoci na základe tohto rozhodnutia rozhodoval o jeho oslobodení od súdnych poplatkov. Nie je preto v jeho možnostiach platiť výživné na maloletú v inej ako minimálnej zákonnej výške.

V súvislosti s napadnutým výrokom o určení výšky vyživovacej povinnosti odporca napadol odvolaním aj výrok o rozvode manželstva účastníkov konania, nakoľko počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva by bol nútený platiť výživné na maloletú v sume 80,- eur mesačne, čo nie je v jeho možnostiach.

Pokiaľ ide o úpravu styku s maloletou odporca namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorého sa súd prvého stupňa pri určení rozsahu styku s maloletou v celom rozsahu pridržiava, je rozhodnutím o predbežnom opatrení, a ako také, aj s poukazom na vykonané dokazovanie, nie je pre rozhodnutie vo veci určujúce.

S poukazom na závery znaleckého posudku podaného vo veci nie je zrejmé, prečo súd určil rozsah jeho styku s maloletou v takom úzkom rozsahu a v prítomnosti matky, najmä keď takéto úzky rozsah styku je realizovaný už 2 roky, a práve prítomnosť matky znemožňuje potrebné rozvinutie jeho citového vzťahu s dieťaťom. Stretávanie sa s maloletou pre správanie matky nefunguje tak, aby bol rozvinutý vzťah otec - dieťa, a na maloletú práve prítomnosť matky a jej správanie vplyvajú stresujúco. Práve styk s maloletou bez prítomnosti matky, kedy sa s ňou bude môcť v klude porozprávať a hrať, bude smerovať k žadanému efektu, teda k upevneniu vzťahu otca s dcérou, ktorý je aj právom rodiča, ale najmä právom dieťaťa. Je preto nutné upraviť rozsah jeho styku s maloletou širšie ako bol nariadený predbežným opatrením, a to bez prítomnosti matky.

Odporca napokon nesúhlasil ani s uložením povinnosti zaplatiť súdny poplatok za návrh, nakoľko rozhodnutím Centra právnej pomoci, Kancelárie Žilina sp. zn. 5490/2013 zo dňa 04.07.2013 mu bol priznaný nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci s finančnou spoluúčasťou 20%, s účinkami oslobodenia od súdnych poplatkov v rovnakom rozsahu podľa ust. § 138 ods. 4 O. s. p. Na základe

uvedeného mu Okresný súd Martin uznesením zo dňa 07.08.2013 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 80 %. Napadnutý výrok o jeho povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh s týmto uznesením nekorešponduje. S poukazom na priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a ust. § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov mal súd rozhodnúť tak, že túto povinnosť nemá.

V súvislosti s ostatnými napadnutými výrokmi rozsudku prvostupňového súdu odporca napadol odvolaním aj výrok, ktorým súd vo zvyšku jeho návrh zamietol.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhla napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku zmeniť v zmysle ňou podaného odvolania a vo zvyšnej časti ponechať napadnutý rozsudok nedotknutý.

V súvislosti s výživným uviedla, že odporca doposiaľ platí výživné v minimálnej výške, čo aktuálne činí sumu 27,13 eur, pričom táto suma nepokryje ani náklady na škôlku, či časť stravy alebo oblečenia. Je nemysliteľné, aby všetky potreby zabezpečovala ona, keď v súčasnej dobe je tiež bez príjmu. Pokiaľ odporca argumentuje, že nemá príjem a nemá z čoho zabezpečiť dcéru žiadne potreby, je otázne odkiaľ má finančné prostriedky na zabezpečenie vlastných potrieb v rozsahu bývania, stravy, kúpy nových vecí pre svoju osobnú potrebu a pod. Je tiež otázne ako chce zabezpečiť starostlivosť o dcéru, keď na jednej strane uvádza, že nie je v jeho možnostiach platiť viac ako je minimálne výživné, na druhej strane chce s dcérou rozšírený styk. Podľa navrhovateľky odporca účelovo „naťahuje“ súdne pojednávanie a celkové právoplatné skončenie rozvodového konania, keďže nadobudnutím právoplatnosti výroku o rozvode stratí dôvod na pobyt na území SR. Pokiaľ ide o styk s dcérou, mal. T. nemá záujem na stretávaní sa s otcom, tento sa jej nevenuje, nikdy sa o dcéru nezaujímal (napr. keď bola chorá nikdy jej nezavolať a nepýtal sa na jej zdravotný stav, na to, či niečo nepotrebuje a pod.). V ďalšom navrhovateľka uvádzala obdobné skutočnosti ako vo svojom odvolaní proti rozsudku.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vymedzenom v ust. § 212 ods. 1 O. s. p., v časti úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p., § 156 ods. 3 O. s. p.) vo výroku, ktorým súd manželstvo účastníkov rozviedol a vo výroku o zverení maloletej dcéry účastníkov konania do osobnej starostlivosti matky podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil, vo výrokoch o výživnom a úprave styku otca s maloletou podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil a vec v tejto časti podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a vo výroku o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť súdny poplatok za návrh podľa § 220 O. s. p. zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku v tejto časti, ani pre jeho zrušenie.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že pokiaľ ide o rozvod manželstva, prvostupňový súd vykonal dostatočné dokazovanie, na jeho základe náležite zistil skutkový stav, tento správne vyhodnotil a zo zistených skutočností vyvodil i správny právny záver. So zistenými skutočnosťami, ako aj záverom z nich vyvozeným súdom prvého stupňa sa odvolací súd stotožňuje. Z výpovedí účastníkov konania je zrejmé, že o zachovanie manželstva v súčasnosti záujem nemá žiaden z nich, pričom na základe dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa nemá ani odvolací súd pochybnosti o tom, že manželstvo účastníkov je natoľko narušené a vzťahy medzi manželmi sú dlhodobo tak rozvrátené, že je vylúčené, aby ich manželstvo mohlo do budúcnosti plniť svoj spoločenský účel. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o rozvode manželstva potvrdil, keď z odvolania odporcu vyplýva, že tento odvolanie čo do výroku o rozvode manželstva podal výlučne v súvislosti s predbežnou vykonateľnosťou výroku o vyživovacej povinnosti voči maloletej dcéru účastníkov konania na čas po rozvode.

Odvolací súd potvrdil i výrok rozsudku o zverení maloletej dcéry účastníkov konania do osobnej starostlivosti matky (ktorý výrok je závislý od rozvodu manželstva), keď správnosť rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky nebola v odvolacom konaní žiadnym z účastníkov konania spochybňovaná. Ako správny nakoniec potvrdil i výrok o trovách konania o rozvod manželstva, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním žiadneho z účastníkov konania.

Pokiaľ však ide o výživné určené súdom prvého stupňa a úpravu styku otca s maloletou dcérou, odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd

prvého stupňa v tomto smere nevykonal dostatočné dokazovanie, pričom ani odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti nespĺňa všetky požiadavky stanovené ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolanie účastníkov konania (otca v časti výživného a úpravy styku, matky v časti úpravy styku) je tak dôvodné.

Pokiaľ ide o výživné na mal. dieťa, okresný súd sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie o tom, že určené výživné zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, ako aj odôvodneným potrebám maloletej. Bližšie sa však už nevenoval jednotlivým výdavkom rodičov maloletej (predovšetkým, ktoré výdavky oboch rodičov považoval za opodstatnené, a ktoré nie), taktiež žiadnym spôsobom nevyhodnotil ani odôvodnené potreby maloletej. I keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku možno vyvodíť, že súd za odôvodnené potreby maloletej považoval potreby spojené s uspokojovaním bežných hmotných potrieb ako sú strava, oblečenie, obutie, hygienické, kozmetické potreby, hračky, financovanie materskej škôlky a výtvarného odboru v umeleckej škole, lieky a cestovanie do Ružomberka na terapeutické sedenia, z odôvodnenia už nevyplýva v akom rozsahu považoval jednotlivé výdavky za odôvodnené (aj s prihliadnutím na možnosti a schopnosti oboch rodičov), z akej výšky výdavkov (aspoň približnej) pri určení výživného vychádzal. I keď výdavky na stravu a odievanie nie je možné vždy konkrétne vyčíslieť a v tomto smere je možné vychádzať i z verejných štatistík v danej oblasti (napr. Štatistického úradu SR), či všeobecne známych skutočností (samozrejme za predpokladu, že u mal. dieťaťa nie sú v tomto smere špecifické požiadavky), je potrebné, aby z rozhodnutia, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť vyplýval aspoň minimálny rozsah súdom uznaných výdavkov na výživu a výchovu maloletého dieťaťa. Pokiaľ ide o možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, súd nekonkretizoval z akej ustálenej sumy príjmu otca vychádzal, keď rozhodol, že suma 80,- eur je primeraná jeho pomerom. Nie je tak zrejme na základe akých skutočností, t. j. z akých možností a schopností otca (keď tohto ani dôsledne nevypočul k jeho minulým pracovným skúsenostiam, vyučeniu a pod.) dospel okresný súd k tomuto záveru.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia a právne úvahy dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je vo vzťahu k výroku o výživnom na mal. T. nielen nedostatočne a podľa kritérií uvedených v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. odôvodnený, ale v tomto smere vychádza aj z nedostatočného zistenia skutkového stavu veci.

Dôvodné je aj odvolanie tak matky maloletej, ako aj otca, čo do úpravy styku otca s maloletou. Súd prvého stupňa styk otca s maloletou upravil rovnako ako bol upravený uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/31/2015-374 zo dňa 12.06.2015 (vydaného v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 12P/315/2012 - poznámka odvolacieho súdu), ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie ohľadne styku otca s maloletou dcérou, v celom rozsahu sa stotožniac s odôvodnením uvedeného uznesenia. Z odôvodnenia označeného uznesenia krajského súdu, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, pritom vyplýva, že krajský súd poukázal i na možnosť výraznejšej, rozsiahlejšej úpravy stretávania sa otca s dcérou, ktorú však nebolo v tom čase možné upraviť vzhľadom na nedostatočné skutkové zistenia. Okresný súd napriek tomu, že vo veci vykonal ďalšie dokazovanie (výsluch účastníkov konania) rozhodnutie o úprave styku otca s mal. T. odôvodnil prakticky len s odkazom na dôvody uvedené v uznesení Krajského súdu v Žiline č. k. 10Cop/31/2015-374 zo dňa 12.06.2015, apeláciou na rodičov (hlavne matku dieťaťa), aby vzájomné správanie v záujme ich dieťaťa zmenili (str. 21 ods. 3, s pokračovaním na str. 22 písomného vyhotovenia rozsudku) a konštatovaním, že neprihliadol na správy odborných lekárov predložené matkou, stotožňujúc sa s názorom otca a kolízneho opatrovníka, že odborní lekári pracovali len s jednostrannými informáciami (str. 22 ods. 2 písomného vyhotovenia rozsudku). Z napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že okresný súd v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku síce pomerne široko cituje závery znaleckého posudku č. 63/2013 znalkyne PhDr. Stely Jančárovej, s ktorým (znaleckým posudkom) sa však podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne nevysporiadal. Odvolací súd v tomto smere dospel k záveru, že vzhľadom na námietky účastníkov proti označenému znaleckému posudku, odstup času od jeho podania do rozhodnutia súdu (znalecký posudok bol vypracovaný ku dňu 17.12.2013, okresný súd rozhodol dňa 05.08.2015), s prihliadnutím na vek mal. T. (ktorá v čase rozhodnutia súdu bola oproti času kedy bol podaný znalecký posudok staršia takmer o 2 roky), lekárske správy predložené matkou (č. I. 482, 483, 610) a tiež na skutočnosť, že znalkyňa PhDr. Stela Jančárová stratila rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 20.05.2014 štatút súdnej znalkyne, bude potrebné pribrať do konania nového znalca za účelom posúdenia aktuálneho vzťahu maloletej k jej rodičom a vplyvu ich vzťahu na maloletú, prípadne za účelom posúdenia pretrvávania potreby účasti matky pri stretnutiach otca s maloletou. Vzhľadom na matkou prezentované psychické problémy maloletej v dôsledku stretávania sa s otcom

bude potrebné prostredníctvom nového znalca (okrem iného) tiež zistiť, či „psychické“ problémy dieťaťa súvisia s jeho vlastným odporom a nevôľou stretávať sa s otcom, alebo tento odpor (nevôľa) dieťaťa stretávať sa s otcom je dôsledkom vnímania negatívneho postoja matky k otcovi dieťaťa. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že v zmysle § 127 ods. 1 vety štvrtej O. s. p. s písomným posudkom znalca sa môže súd uspokojiť iba v odôvodnených prípadoch, inak vždy znalca vypočuje. Odvolací súd napokon ponecháva na zvážení súdu prvého stupňa i možnosť zisťovania názoru maloletej k otázke stretávania sa s otcom. Súd prvého stupňa v rámci naznačeného ďalšieho dokazovania i nového rozhodnutia o úprave styku bude však v každom prípade prihliadať na to, že prioritou bude v tomto smere vždy záujem mal. T., t.j. ochrana jej fyzického a psychického zdravia.

S poukazom na uvedené skutočnosti a závery odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom na maloleté dieťa a vo výroku o úprave styku otca s maloletou dcérou (vrátane výrokov na tento výrok nadväzujúcich) podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ako dôvodné napokon odvolací súd vyhodnotil i odvolanie odporcu čo do povinnosti zaplatiť súdny poplatok za návrh na rozvod manželstva. Okresný súd povinnosť zaplatiť súdny poplatok uložil odporcovi s poukazom na to, že navrhovateľka bola oslobodená od platenia súdneho poplatku v celom rozsahu. Z obsahu spisu však vyplýva, že odporcovi bolo uznesením zo dňa 07.08.2013, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/88/2013-226 zo dňa 26.09.2013, dňa 27.11.2013 rovnako priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, a síce v rozsahu 80 %. K oslobodeniu odporcu od súdnych poplatkov došlo v nadväznosti na rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 5490/2013 zo dňa 04.07.2013, ktorým bol odporcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci s finančnou účasťou vo výške 26,- eur (finančná spoluúčasť vo výške 20 %). S poukazom na uvedené okresný súd pochybil, pokiaľ odporcu zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku za návrh v celom rozsahu.

Vzhľadom na to, že odporca nebol tým účastníkom, ktorý podal návrh na rozvod manželstva, pričom odporca mal záujem na udržaní manželstva, mal snahu spolužitie s navrhovateľkou obnoviť, nie je podľa názoru odvolacieho súdu ani spravodlivé a správne od odporcu požadovať zaplatenie súdneho poplatku za návrh na rozvod jeho manželstva. Je preto na mieste aplikácia ust. § 2 ods. 2 zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v zmysle ktorého povinnosť zaplatiť namiesto oslobodeného navrhovateľa súdny poplatok za návrh nemá odporca v konaní o rozvod manželstva, ak súd tak rozhodne. Vychádzajúc z uvedeného (zároveň s prihliadnutím na skutočnosť, že podľa oznámenia Centra právnej pomoci zo dňa 09.10.2015, č. l. 727 pv, po prehodnotení príjmovej a majetkovej situácie odporcu trvá jeho nárok na poskytovanie právnej pomoci naďalej bez finančnej spoluúčasti) odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu v tejto časti zmenil a rozhodol, že odporca nie je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh.

Nakoľko odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa čo do výroku o rozvode manželstva, rozhodol zároveň aj o trovách odvolacieho konania o rozvode, a to podľa § 224 ods. 1 a § 144 O. s. p., v zmysle ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod, keď nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov odvolacieho konania niektorému z účastníkov konania. V ďalšom konaní bude súd rozhodovať len o náhrade trov konania v časti konania o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.